

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija*

Vår dato:

03.06.2026

Vår referanse

2022/5188

Deres dato:

Deres referanse

202511801

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT
(NVE)

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefonnummer til saksbehandler

Ellen Margrethe Oskal, 77642183

Uttalelse til søknad om forlenget frist for bygging av Langfjordhamn kraftverk i Láhppi/Loppa

Statsforvalteren viser til høringsbrev datert 13. april 2026 om søknad om forlenget byggefrist for Langfjordhamn kraftverk i Láhppi suohkan/Loppa kommune.

Norges vassdrags- og energidirektorat ønsker tilbakemelding om nye forhold som måtte ha oppstått etter NVEs vedtak om forlengelse av byggefristen i 2022, som tilsier at byggefristen ikke bør forlenges ytterligere. Statsforvalteren bes i tillegg å vurdere om kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig etter naturmangfoldloven § 8, eller om det er behov for ytterligere utredninger.

Når det gjelder kunnskapsgrunnlaget er dette oppdatert for naturmangfold siden saken sist var til behandling hos oss. Det ble gjennomført en kartlegging av naturtyper etter Miljødirektoratets instruks (NiN2) av Sweco 1.9.2025, og dataene ligger i Naturbasen og Artsobservasjoner (inkl. Artskart). Det er også utarbeidet et notat der en på grunnlag av ny kunnskap har gjort vurderinger av hvordan utbyggingen av Langfjordhamn kraftverk vil påvirke naturmangfoldet i det aktuelle området. Sweco har gjort funn av flere rødlistede og viktige naturtyper og arter i området. Naturmangfoldet er verdsatt etter T-2/16, og i vurderingen av konsekvenser har Sweco vurdert verdien til naturtypene og artene, tiltakets påvirkning på disse, med en oppsummering av konsekvens på de ulike naturtypene og artene, og for tiltaket som helhet. Oppsummert har Sweco kommet til at tiltaket vil gi middels negative konsekvenser (Brandt Fjeld 2026).

Vi har i stor grad basert oss på det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget i vår vurdering av saken. Kartleggingen vurderes som god når det gjelder naturtyper og fastsittende arter, og er gjort i henhold til M-1941. Det mangler imidlertid bilder på naturtypelokalitetene i Naturbase. Dette er ikke i henhold til kartleggingsinstruksen (M-2209). Beskrivelsene som er gitt har også mangler for flere av lokalitetene. Ifølge instruksen skal beskrivelsene av både tilstand og naturmangfold være på mellom 50-100 ord, og for skogstyper skal det spesifiseres hvilket treslag som er mest vanlig. Det mangler også bilder av rødlistearter i Artsobservasjoner. Oppsummert vurderer vi at kunnskapsgrunnlaget for naturtyper og fastsittende arter tilfredsstillende, jf. naturmangfoldloven § 8.

Utredningen av konsekvenser på trua naturtyper og rødlistearter som følge av tiltaket, er etter vår vurdering ikke god nok. Vi vurderer at utbyggingen vil ha større konsekvenser enn antatt, dvs. store negative konsekvenser for naturtyper og arter.

Vi kan heller ikke se at det er gjort tilfredsstillende kartlegginger av viktige funksjonsområder for fugl. Da kartleggingen er gjort i september, er det eksempelvis ukjent hvilke fuglearter som kan ha Førstevatnet som hekkeområde. Det finnes ingen registreringer av fugl i databasen Sensitive artsdata. Vi antar at dette skyldes mangel på kunnskap, heller enn mangel på forekomst av sensitive arter. Kunnskapsgrunnlaget for fugl jf. naturmangfoldloven § 8, vurderes derfor som lite tilfredsstillende.

Det er funnet 24 naturtypelokaliteter, flere rødlistede og/eller med sentral økosystemfunksjon. For disse naturtypene, har Sweco vurdert at en eventuell utbygging av kraftverket vil kunne påvirke den utvalgte og kritisk trua naturtypen slåttemark (CR), fossepåvirket berg (sentral økosystemfunksjon) og flomskogmark (VU) som er sårbar i henhold til rødliste for naturtyper (2018). Når det gjelder rødlistearter er det vurdert at utbyggingen vil påvirke de trua / nær trua fjellartene grynsildre (VU), rødsildre (NT), polarlusegras (NT), fjellpyrd (NT) og moselyng (NT).

Vi er enige i vurderingen av at disse naturtypene og artene vil bli påvirket av tiltaket. Vi er imidlertid uenige i graden av påvirkning tiltaket er vurdert å ha. Det er i rapporten konkludert med at ingen av lokalitetene eller artene vil bli påvirket mer enn «noe forringet». Vi er uenige i denne vurderingen.

Vår vurdering er basert på at elva er foreslått tørrlagt i perioden 30.september – 1.juni, som utgjør 8 måneder av året. I denne perioden vil vannstanden i Førstevatnet være lav, og senket ned til inntil 10 meter under dagens nivå. I perioden 1.juni – 30.september er det i konsesjonsvedtaket satt et vilkår om minstevannføring på 300 l/s. Vilkåret er likevel slik at tilsiget kan være mindre enn dette. Dette da det ikke er et krav om å øke tilsiget dersom det naturlig er lavere, men tilstrekkelig at alt naturlig tilsig slippes.

Fossepåvirket berg

Det er kartlagt et fossepåvirket berg med svært høy lokalitetskvalitet kalt Førstevatnetelva foss ([Faktaark - Naturtyper NiN](#), NINFP2510206806). Naturtypen er ikke vurdert i rødliste for naturtyper for 2018, men inkluderer naturtypen fosseberg, som er en truet naturtype (sårbar). Det er i dette tilfellet ikke sagt noe om den aktuelle lokaliteten inkluderer fosseberg. Den er gitt svært høy lokalitetskvalitet, blant annet fordi det er registrert én truet og én nær truet art, grynsildre (VU) og rødsildre (NT).

Naturtypen fossepåvirket berg har sentral økosystemfunksjon, som i dette tilfellet gjør at lokaliteten får svært stor forvaltningsverdi jf. T/2-16. Utbredelsen til naturtypen fossepåvirket berg/fosseberg, er i Finnmark svært lav, og dette er den eneste lokaliteten med svært høy kvalitet kartlagt med Miljødirektoratets instruks. I tillegg finnes det en lokalitet i Hammerfest med høy lokalitetskvalitet. Eldre kartlegging med DN-håndbok 13 kartla ikke denne naturtypen, men «fossesprøytsone» som trolig er tilsvarende. Det finnes i Finnmark to lokaliteter med kartlagte fossesprøytsoner med A-verdi (svært viktige) og tre med B-verdi (viktige). På landsbasis er det kartlagt 20 lokaliteter med fossepåvirket berg og fosseberg med svært høy lokalitetskvalitet (Miljødirektoratets instruks).

Fossepåvirkede berg har vannsprut som jevner ut temperaturforskjellene gjennom året. Om sommeren er det kjøligere enn i omgivelsene, mens det om vinteren er mildere, helt til bakken eventuelt fryser til is. Det at elva ved gjennomføring av tiltaket blir tørrlagt åtte måneder i året, vil gjøre at temperaturen på og ved fosseberget blir lavere og frostprosessene endres.

Artssammensetningen vil trolig endres til lyng- og vedvekster og mer tørketolerante arter, mens fuktighetskrevenne arter som grynsildre (VU) og rødsildre (NT) vil gå ut.

Sweco har vurdert at minstevassføringen sommerstid til være tilstrekkelig til å ivareta naturtypen, selv om de også har vurdert at den kan bli «noe forringet». Vi mener det er lagt for lite vekt på at vannføringen vil være sterkt redusert store deler av året, spesielt vinterstid, men også i perioden 1.juni – 30.september. Basert på at naturtypelokaliteten trolig vil utgå på sikt, vil dette kunne svekke muligheten til å nå forvaltningsmålet for naturtypen på regionalt og nasjonalt nivå.

Vi vurderer derfor påvirkningen av tiltaket på lokaliteten fossepåvirket berg og rødlistede fjellarter til «forringet» og opp mot «sterkt forringet». Også kartlagt flomskogsmark vurderer vi vil utgå på sikt, da det ikke lenger vil være så mye vann i elva at den vil ha et flomregime som ivaretar disse prosessene. Vurderingene av konsekvenser for naturtypelokalitetene vil da også endres tilsvarende.

For å finne konsekvensgraden for fossesprøytberget kan en se hen til konsekvensvifta i M-1941. Her går det frem at konsekvensgraden er slik at delområder med størst verdi også kan oppnå størst negativ konsekvensgrad. For fossesprøytsonen som har svært stor verdi og som vil kunne få en påvirkning på minst forringet, opp mot sterkt forringet, vurderer vi at konsekvensgraden for delområdet vil bli mellom stor og svært stor negativ konsekvens (jf. matrise). For flomskogsmarka som har stor verdi og en påvirkningsgrad mellom forringet og noe forringet, vil konsekvensgraden trolig bli stor negativ konsekvens.

Rødlistede fjellarter er samlet satt til stor verdi, som samsvarer med naturmangfoldtabellen for funksjonsområder for sårbare arter. Vi har vurdert at grynsildre-lokaliteten (VU) her vil gå ut, da den sprer seg vegetativt med yngleknopper. Spredningen skjer trolig i hovedsak med vann. Grynsildre ble i rødliste for arter i 2021 oppgradert til sårbar fra nær truet i forrige rødliste (2015). Arten er i stor grad knyttet til naturtyper som forventes å bli sterkt berørt ved pågående og forventede framtidige klimaendringer. Påvirkningen vil da måtte vurderes til «forringet» og konsekvensgraden stor negativ konsekvens.

Samlet har vi kommet til at disse konsekvensgradene samlet vil gi minst stor negativ konsekvens for tiltaket.

Oppsummering

Vi anbefaler på grunnlag av ny kunnskap om naturmangfoldet i Langfjordhamn og Førsteelva, samt kjent kunnskap om utbredelse av naturtypen fosseberg/fossepåvirket berg regionalt og nasjonalt, at byggefristen for kraftanlegget ikke forlenges.

Med hilsen

Kristine Sørensen Ødegård (e.f.)
fagdirektør

Ellen Margrethe Oskal
seniorrådgiver plan

Dokumentet er elektronisk godkjent

